

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

TARPTAUTINIAI SUSITARIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2023/1075

2023 m. birželio 1 d.

dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su Sąjungos institucijomis ir viešuoju administravimu

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 336 straipsnį kartu su 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punkto v papunkčiu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (toliau – Konvencija) yra pirmas tarptautinis dokumentas, kurio tikslas – panaikinti smurtą prieš moteris, įskaitant jaunesnes nei 18 m. mergaites, nes jis yra viena iš pagrindinių išlikusios moterų ir vyrų nelygybės priežasčių, sukuriant išsamią teisinių ir politinių priemonių sistemą, kuria siekiama užtikrinti smurto prieš moteris prevenciją, taip pat apsaugoti tokio smurto aukas ir teikti joms pagalbą. Konvencija įsigaliojo 2014 m. balandžio 1 d. Pagal Konvencijos 75 straipsnį Sąjunga gali tapti Konvencijos šalimi;
- (2) vadovaujantis Tarybos sprendimais (ES) 2017/865 ⁽²⁾ ir (ES) 2017/866 ⁽³⁾, Konvencija buvo pasirašyta 2017 m. birželio 13 d. Sąjungos vardu dėl Konvencijos apimamų klausimų, priklausančių išimtinai Europos Sąjungos kompetencijai, su sąlyga, kad ji bus sudaryta vėliau;
- (3) Konvencija sukuria išsami ir daugialypė teisinė moterų apsaugos nuo visų formų smurto sistema. Ja siekiama užtikrinti smurto prieš moteris ir mergaites prevenciją, vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jį ir jį panaikinti. Konvencija apima įvairias priemones – nuo duomenų rinkimo ir informuotumo didinimo iki teisinių priemonių, kuriomis kriminalizuotas įvairių formų smurtas prieš moteris. Į Konvenciją įtrauktos aukų apsaugos ir paramos paslaugų teikimo priemonės, joje taip pat atsižvelgiama į smurto dėl lyties aspektą prieglobsčio ir migracijos srityse. Konvencija nustatomas specialus stebėsenos mechanizmas, siekiant užtikrinti, kad šalys veiksmingai įgyvendintų jos nuostatas;

⁽¹⁾ 2023 m. gegužės 10 d. pritarimas (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ 2017 m. gegužės 11 d. Tarybos sprendimas (ES) 2017/865 dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo pasirašymo Europos Sąjungos vardu atsižvelgiant į klausimus, susijusius su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose (OL L 131, 2017 5 20, p. 11).

⁽³⁾ 2017 m. gegužės 11 d. Tarybos sprendimas (ES) 2017/866 dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo pasirašymo Europos Sąjungos vardu atsižvelgiant į prieglobstį ir negrąžinimo principą (OL L 131, 2017 5 20, p. 13).

- (4) sudarius Konvenciją Sąjungos vardu bus padedama užtikrinti moterų ir vyrų lygybę visose srityse, o tai yra vienas pagrindinių Sąjungos tikslų ir vertybių, užtikrintinų visose jos veiklos srityse pagal Europos Sąjungos sutarties 2 ir 3 straipsnius, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 8 straipsnį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnį. Smurtas prieš moteris yra ne tik nusikalstama veika, bet ir moterų žmogaus teisių pažeidimas ir kraštutinė diskriminacijos forma, grindžiama lyčių nelygybe ir padedanti jai išlikti ir stiprėti. Įsipareigodama įgyvendinti Konvenciją Sąjunga patvirtina savo įsipareigojimą kovoti su smurtu prieš moteris savo teritorijoje bei visame pasaulyje ir sustiprina savo dabartinius politinius veiksmus ir esamą plačios apimties teisinę sistemą baudžiamojo proceso teisės srityje, kuri itin svarbi moterims ir mergaitėms;
- (5) Konvencija apima klausimus, kurie priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai, ir kitus klausimus, kurie priklauso valstybių narių kompetencijai;
- (6) Sąjunga prie Konvencijos turėtų prisijungti tik dėl klausimų, kurie priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai, t. y. tiek, kiek atitinkamomis Konvencijos nuostatomis gali būti daromas poveikis bendroms taisyklėms ar pakeičiama tų taisyklių taikymo sritis. Valstybės narės išlaiko savo kompetenciją tiek, kiek Konvencija nedaromas poveikis bendroms taisyklėms ar nekeičiama tų taisyklių taikymo sritis. Sąjungos prisijungimas prie Konvencijos, kiek tai susiję su jos išimtinai kompetencijai priklausančiais klausimais, nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai, susijusiai su Konvencijos ratifikavimu, jų nacionalinei kompetencijai priklausančiais klausimais;
- (7) Konvencijos įgyvendinimo etape Sąjunga bus atsakinga už Konvencijos nuostatų, priklausančių jos išimtinai kompetencijai, įgyvendinimą, o už Konvenciją ratifikavusių valstybių narių nacionalinei kompetencijai priklausančių Konvencijos nuostatų įgyvendinimą bus atsakingos tik tos valstybės narės;
- (8) Sąjunga turi išimtinę kompetenciją prisiimti Konvencijoje nustatytus įsipareigojimus savo institucijų ir viešojo administravimo atžvilgiu. Iki Konvencijos įsigaliojimo Sąjungai turėtų užtikrinti, kad ji laikytųsi Konvencijos, be kita ko, savo institucijų ir viešojo administravimo atžvilgiu;
- (9) šis sprendimas susijęs su Konvencijos nuostatomis tik tiek, kiek jos yra taikomos Sąjungos institucijoms ir viešajam administravimui. Jis nesusijęs su Konvencijos nuostatomis dėl teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose, dėl prieglobsčio ir dėl negrąžinimo, kurioms taikomas atskiras Tarybos sprendimas, kuris bus priimtas lygiagrečiai su šiuo sprendimu;
- (10) Taryba, valstybės narės, kurios yra Konvencijos šalys, ir Komisija kartu parengė Elgesio kodeksą, kuriuo nustatoma vidaus tvarka, susijusi su Sąjungos ir valstybių narių naudojimosi teisėmis ir pareigų vykdymu pagal Konvenciją (toliau – Elgesio kodeksas). Ši tvarka apima, *inter alia*, Komisijos, kaip koordinuojančios įstaigos, kaip tai suprantama Konvencijos 10 straipsnyje, vaidmenį Sąjungos išimtinai kompetencijai priklausančiais klausimais, nedarant poveikio atitinkamai valstybių narių kompetencijai ir Sąjungos institucijų savarankiškumui su jų atitinkama veikla susijusiais klausimais; stebėsenos mechanizmo veikimą, įskaitant ataskaitų teikimą Kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje ekspertų grupei (GREVIO); Sąjungos dalyvavimą pagal Konvenciją sukurtų institucijų, visų pirma Konvencijos 67 straipsnyje nurodyto Šalių komiteto, posėdžiuose; Sąjungos, bendrų ar suderintų pozicijų, skirtų tokiems posėdžiams, parengimą; taip pat glaudų bendradarbiavimą tokiuose posėdžiuose, ypač dėl kalbėjimo ir balsavimo tvarkos. Todėl šis Elgesio kodeksas yra praktinė vidaus priemonė, kurią naudojamos Sąjunga ir jos valstybės narės gali užtikrinti nuoseklų, visapusišką ir vieningą išorinį atstovavimą pagal Konvenciją;
- (11) Konvencija turėtų būti patvirtinta,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Sąjungos vardu patvirtinama Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo ⁽⁴⁾ (toliau – Konvencija), kiek ji taikoma Sąjungos institucijoms ir viešajam administravimui.
2. Sąjungos prisijungimas prie Konvencijos nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai, susijusiai su Konvencijos ratifikavimu, jų nacionalinei kompetencijai priklausančiais klausimais.

2 straipsnis

Tarybos pirmininkas paskiria asmenį (-is), įgaliotą (-us) Europos Sąjungos vardu deponuoti Konvencijos 75 straipsnio 2 ir 4 dalyse numatytą patvirtinimo aktą.

3 straipsnis

Komisija veikia kaip Sąjungos koordinuojanti įstaiga pagal Konvencijos 10 straipsnį ir vykdo IX skyriuje nustatytas ataskaitų teikimo pareigas Konvencijos klausimais, priklausančiais išimtinai Sąjungos kompetencijai, nedarant poveikio valstybių narių kompetencijai ir Sąjungos institucijų savarankiškumui su jų atitinkama veikla susijusiais klausimais.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Liuksemburge 2023 m. birželio 1 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
A. CARLSON

⁽⁴⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 7